

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Пощиною число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5½ год. пополудні.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 1.
пл. Домбровського (Хорунщини). Ек-
спедиція місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня ав-
чайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 40 с. від стрічки. По-
дarki і приватні донесеня по
30 с. від стрічки.

Угодові переговори.

(+) Ми вже в попередній статі згада-
ли про суботнішу раду міністрів в справі
угодових переговорів з Уграми. Після сеї
ради всі є тої думки, що поки-що не бу-
дуть відбувати ся дальші переговори, поки
Угри не зближать ся до австрійського ста-
новища. Се вказує виразно на те, що до-
си в Пешті опирали ся вдоволити яким
небудь домаганням Австрії. «Montagsrevue»,
котра дуже близькі має звязки з гр. Штір-
гом, пише в сій справі:

«В останнім тиждні подано доволі о-
сновне представленє австрійських домагань,
наколи взагалі можна так назвати вель-
ми скромні вимоги австрійської поло-
виці монархії. З сего можна було бачити,
що у Відні не бажають зовсім нічого, що
вкладало би на Мадярів які небудь мате-
риальні або моральні жертви, бо коли би
знесенє транспортного податку, за-
веденого не з фіскальної але з економіч-
ної неприязни, уважано шкодою для Угор,
то треба замітити, що Австрія лише в ком-
плексі умов є готова признати увільне-
нє угорських фондів від рентового
податку, що означає так важне
піднесенє ціни угорського державного
кредиту, що супроти того дрібний
дохід з транспортного податку не
входить в рахубу. На цілій лінії своїх
предложень здержувало ся австрійське пра-
вительство з повним наміслом від всяких
вимагань, які би могли як небудь осла-
бити вплив угорського правительства або
впровадити єго в трудне положенє. Ні од-
на з австрійських точок не зміряє до того.
Мимо того, як з вістей про суботнішу
раду міністрів ясно виходить, заняв Сель
супроти австрійських предложень в устних
переговорах з д-ром Кербером відпорне
становище. Можна се вносити і з сеї
обставини, що з боку Селя не зроблено
ніяких предложень. Чиж справді ду-
мають в Будапешті, що Австрія, яка знов
вернула до парламентарних форм, прийме
pure et simple угоду на основі §. 14? Не-
ма ніякого австрійського правительства, ко-
тре могло би вступити ся за октройовану
угодою з формулкою Селя і умовною,
недомагаючою взаємністю. Поки яке не-
будь австрійське правительство се приняло
би на себе, поручило би оно скорше роз-
діл, з яким продукційні верстви в ав-
стрійських краях більше освоїли ся, якби
се в Уграх могли припускати».

Про стан угодової справи подають
«Narodni Listy» таке справозданє на осно-
ві півурядових інформацій: «Наколи з у-
горської сторони хотять уможливити даль-
ші пересправи, то повинні заявити рівну
міру готовости, як австрійське правитель-
ство у виражених ним бажаннях і предло-
гах. Угода не є угодою, наколи лише з
австрійського боку мають бути зроблені у-
ступки. Австрійське правительство показало
вже свою готовість, позаяк не обставало
при ревізії угодових предлог, якої вима-
гано в парламенті і в суспільности. Пра-
вительство не вимагає більше, як сего по-

требують життєві інтереси Австрії, оно ба-
жає лише обезпеченого в своїм істьованю
промислу, котрий не був би в кождім у-
горскім комітеті наражений на иньшу
практику, і бажає такого господарства
сільського, котрого інтереси не були би ви-
ставлені на страти наслідком яскравого
нарушування ветеринарних приписів з бо-
ку угорських властей. Коли отже угорське
правительство бажає угоди, то повинно
зблизити ся до австрійського становища».
Се річ певна, що в найвисших міродайних
кругах бажають удержання економічної і
торговельно-політичної звязи поміж обид-
вома державами, а так само там бажають
вимицати всяких пересилень кабінетових і
парламентарних як і пересилєня у відно-
синах обидвох держав до себе. В тім дусі
мають сї найвисші круги впливати на у-
горське правительство, але який се мати-ме
успіх, покаже ся небавом. З острого і на-
пасливого тону угорських часописів проти
Австрії і австрійського правительства мож-
на бачити, що Мадяри ані крихти не хо-
тять із свого становища уступити. В поне-
ділок в угорскім соймі виголосив Франц
Кошуть пламенну річ, в котрій називає до-
магання Австрії печувано пересадними і за-
повів іменем радикальної партії найострій-
шу опозицію супроти того «походу» Ав-
стрії на Угорщину. Єго радикальний това-
риш Барта назвав домагання Австрії «роз-
бійничим нападом» на Угорщину і заповів
«парламентарну ворохобню під начальством
независимого сторонництва». Кошуть також
вказував на те, що ніби то корона стає по
стороні Австрії проти Угор в справі уго-
ди. Міністер-президент Сель очявидню д-
же радо бачить таку опозицію Кошутів-
ців і з сего можна додумувати ся, якою
дорогою та ціла справа піде.

Державна рада.

На представленє президента палати гр. Фе-
тера, ухвалено висказати співчутє французькому
правительству з нагоди нещастя в Ст. Пієр на о-
строві Мартиніці. Відтак відчитано інтерпеляції,
між якими находились: Яворського, в справі
заказу вічованя на львівській політехніці, Кльо-
фа-ча, в справі вичеркненя імени Толстого з
листи почесних членів праскої академії.

Міністер Гартель відповів на інтерпеля-
цію Яворського і Брайтєра, а опісля перейшла
палата з дневного порядку до дискусії над
бюджетом залізниць.

Пос. Розенцвайг, а відтак пос. Ка-
фан підносять ряд жадань своїх країв в справі
тариф і будови льокальних залізниць.

Міністер залізниць

др. Вітек відповідає в справі дефіциту дер-
жавних залізниць. Зазначив, що рентовність зе-
лізниць на сході монархії є місцями більша-
чим на заході. Однак треба брати рентовність
загалом цілої сіти. Але міністер узгляднить ба-
жання послів що-до збираня статистичних дат.
Що-до децентралізації заявляє міністер, що
вже тепер багато агенд центрального бюра пе-
рейшло на 11 залізничних дирекцій і тим спо-
собом доповняє ся, вдовольняючи впрочім, ор-
ганізаційний закон державних залізниць з р. 1896.

Дальше обговорював міністер тарифову ре-
форму і вияснював труднощі, які заходять що-
до їх ясности і простоти. Представив стан роб т,
виконаних на підставі інвестиційного закона і
повідомив, що залізниця Львів-Самбір Ужок бу-
де віддана до ужитку в р. 1904. Боронить ди-
ректора залізниць у Львові супротив закидів
пос. Еленбогена і перечеить, немов би заряд зе-
лізниць робив ощадности зі шкодою для без-
печности. Зменшенє доходів залізниць є наслід-
ком загальної економічної депресії і поліпшеня
платні залізничної прислуги. Обговорює уліпше-
ня і технічні поступи на державних залізницях.
Нова парова машина є в силі перебічи 140 кі-
лоом. на годину; також особові і товарові ваго-
ни уліпшено значно. Електричність як потягова
сила надає ся добре, але не приносить великих
ощадностей в прирівнаню до парового руху.
Дальше міністер представляє роботи коло будо-
ви двірців, і заявляє, що буде старати ся у-
згляднити всі бажання послів, а коли средства
вистануть, приступить до удержавлення північно-
західної залізничі і шляху тов. державних зе-
лізниць (Staatseisenbahngesellschaft).

Польські послы

Колішер і Свєртня виголосили довші про-
мови в справі залізниць. Пос. Колішер предста-
вив історію удержавлення залізниць і виказав,
що жертви держави для залізниць в виді дефі-
циту не є чимсь надзвичайним, але можна би
се оминати через поворот до засади, щоби всі
залізничі стали власности держави. В інтересі
збройности держави поносить особливо Галичи-
на великі жертви, бо заряд військовий жадає,
щоби шлях ішов не надто близько коло місце-
востей, щоби льокальні лінії не мали полученя
з головними і ин. Бєсідник говорить про децен-
тралізацію і уліпшенє на взір німецьких, а від-
так порівнює наші тарифи з російськими і угор-
ськими і виказує, що наші тарифи мусять уле-
кшувати нам конкуренцію з сусідами що-до
експорту різних продуктів.

З черги по пос. Кубрі заняв слово пос.
Ствєртня. Пасивність залізниць можна буде
аж тоді сконстатувати, коли всі залізничі бу-
дуть удержавлені. Бєсідник жадає, щоби авто-
номічним урядникам, священикам і учителям,
за показанєм легітимації уділювано знижки 2.
і 3. класу та заведено 4. класу на державних
залізницях; вносить утворенє генеральної дирек-
ції для приватних залізниць, щоби тим спосо-
бом підчинити їх більшому впливови міністер-
ства залізниць. Представляє, що по вибудованю
залізничі Львів Самбір Ужок потреба буде осно-
ваня четвертої дирекції в Перемишлі або Тер-
нополи і вступає ся за децентралізацію в адмі-
ністрації. Бєсідник заявляє ся против ощадно-
стей на персоналю і жадає заведеня польського
язика у внутрішній службі на галицких зе-
лізницях.

По промові пос. Фресля замкнено засі-
данє, а слідуюче назначено на нині 10. год.
рано.

Відозва.

Христос воскрес!

Родимці! Може у жадного народу добро-
дійні товариства і інституції не є приневолені
так часто відкликувати ся до публичної жер-
твоблюности, як у нас. Наш нарід бідний, ли-

шений меденатів-капіталістів, вимагає доконче бодай дрібних публичних складок, щоби прискорити свій культурний і цивілізаційний розвій. А що першою основою такого розвою є середня і висша освіта, тож нарід мусить найбільше жертв понести для цілей просвітних. Тому то по гімназіяльних містах Галичини повстають численні бурси і інститути або товариства для матеріальної підмоги молодіжці.

В Чернівцях удержує ся від кількох літ при «Народнім Домі» бурса для Русинів, але виключно для учеників православного віроісповідання, понеже лиш під тим услівем дістає бурса запомогу з православного релігійного фонду. Тож ученики Русини греко-католицького віроісповідання лишені суть всякої публичної помочи. Жаль стає, коли бачить ся, що ті ученики не тільки що не можуть сподівати ся приміщення в бурсі, але навіть запомоги в хвиливі потребі. Тому то Русини черновецькі постановили засновати запомогове товариство «Шкільна Поміч», щоби запомагати бідних учеників гр.-кат. віроісповідання як і постарати ся о бурсу для тихже учеників. Але о власних силах сего наміру в діло ввести годі.

Родимці! Наш нарід подає на очах приміри невичерпаної жертволюбивости. Богато інституцій добродійних основує і удержує ся тою жертволюбивістю. І на всенародні і на часні рускі ціли складає наш нарід всегда богато жертв. Але ми сподіваємо ся, що попри свої потреби Русини галицькі як і всі инші, що сприяють нашій бідній молодіжці, з любови ближнього не відвернуть ся від своєї посестри «зеленої Буковини» і поратують і «Черновецьку Шкільну Поміч» в її добродійних змаганнях. Просимо-ж всіх, що люблять молодіж і освіту, вступати в члени товариства (членська вкладка місячно 20 с.) або бодай о одноразові датки, хочби як малі. Просимо наші пані і панночки не забувати при весіллях і забавах на бідних молодих ближніх своїх, що нераз в голоді і холоді приготівляють ся до будучої праці для добра нашого народу. Просимо Всечесних Отців духовних від часу до часу при молебнях і акафистах звертати складку на ту бідну нашу молодіж і заохочувати братства церковні до такої складки. Просимо наші інституції кредитові, просимо товариства просвітні і другі уділити нам ленту з своїх доходів. Нехай і кожда розривка при з'їздах і товариських сходинах принесе щось і для наших учеників.

Підносячи сей голос, маємо в Бозі надію, що кождий, що має чутке серце для ближнього, ревно і успішно підопре нас, а вдячність молодих і щирих сердець стане милою нагородою за всякий благородний чин. (Всі посилки просимо звертати на руки касиєра товариства, проф.

гімназ. Івана Тірона в Чернівцях, ул. Вагова (Waggasse) 5.

Від Виділу товариства «Черновецька Шкільна Поміч».

Чернівці, в маю 1902.
Крилош. і Декав черн. К. Костецкий, председатель,
нотар Ник. рич. Дрогомирецький, заст. председателя,
катехит о. А. Левинский, секретар,
проф. гімн. Ів. Тірон, касиєр,
проф. гімн. Ор. Гандяк, контролор.

НОВИНКИ.

— Календар. В четвер: гр.-кат. Бориса і Хліба; рим.-кат. Софії. — В п'ятницю: гр.-кат. Теодозія; рим.-кат. Йона.

— «Діло» супроти дел. Барвіньського. З нагоди розмови цісаря з дел. Барвіньським в Пешті накинulo ся «Діло» мокрим радном на п. Барвіньського. Передовсім мусимо тут зазначити, що дел. Барвіньський в *ніжній часописи* (отже і в «Руслані») не подав своєї розмови з цісарем, а се, що подали часописи (за якими м.л. повторили), не дає *ніжкої основи до напасти*. А вжеж «Діло» найменше управлене поучувати п. Барвіньського, кого він має уважати *Русинами*, — се «Діло», яке цілими роками баламутило руску суспільність про «старо-Русинів» і *спільний грунт* з ними, те саме «Діло», котре піддержувало при всяких нагодах консолідацію з Дудкевичами і Мончаловськими, те «Діло», котрого і теперішній редактор др. Охримович і його сотрудики Будзиновський і Цегельський з «Національно-демократичним комітетом» потверджували московських кандидатів до ради державної, сойму і ради громадської у Львові. Отже *medice, cura te ipsum!*

— Посол Барвіньський вніс в раді державній на засіданню дня 13. мая нагле внесенє в справі підмоги для погорільців Радехова, а також петицію від громади Радехова о підмогу.

— Перший день весни завитав нині, в половині мая. Вправді деякі днівники повитали огнистими статейками весну уже перед двома місяцями, але она ані руш не хотіла здоїмти з себе хмарної та дощової заслони і усміхнутися веселим, соняшним личком. Від початку мая в львівських огородах грають музики, від завтра вже отворені стави для купіли — але те все виглядає сего року на сьміх та іронію. Однак то то зимно і дощі мали також свою добру сторону, бо хотай засні через них немало потерпіли, то, як кажуть, вимерзли маєві хрущі та всяка иньша погань, а вже напевно, що вигинули з нащадком весняні поети...

— Прошу тих 44. дяків всіх трех диєцезій, котрі в непереривній службі дяківській доси провели цілих 30 літ, подати мені без проволоки літа своєї служби. Дальше прошу мені подати всі відомі припадки зглядно імена окалічилих дяків через отемненє, оніміненє, оглушенє, окулявіченє чи то спараліжованє ніг.

Прошу уклінно Впр. Отців заопікувати ся тою справою як найщиріше у себе і там, де

се є вказанє: сконтролювати ті донесення і припилювати їх найскоріше висланє.

Мені є дати беззглядно дуже потрібні до мого реферату на загальних зборах Товариства взаємної помочи дяків перемискої диєцезії на дни 29. с. м., в котрім рефераті за Божю помічю хочу заініціювати активну самопоміч дяків до чого основою має служити осягнений з лютерії капітал. Тому дуже прошу о безприволочні донесення. — О. Д. Тяничкевич в Закармарю, п. Ожидів.

— Страйк на львівській політехніці. Студенти політехніки порішили розпочати загальний страйк з днем 15. мая, если міродайні круги не призначуть їм отсех домагань: 1) сейчасового звенєсеня міністеріяльного розіорудженя з дня 15. лютого с. р.; 2) законного зацєвненя свободи зборів в мурах школи як і поза нею; 3) законного права постійної репрезентації і 4) законного зацєвненя істнованя гонорового суду слухачів.

— 3 Відня пишуть нам: Тутешна кацапня проливає рісні сльози, бо завідатель парохії о. Семійонов, що сюда прийшов юге галапасів, не маючи найменших шанс на актуального пароха церкви св. Варвари, загадав чим скорше забрати ся назад до Станиславова, щоби збільшити число галапасів в катедрі та консисторії станиславській, бо їх там ще відай за мало. Здає ся, що аж тоді доперва, коли при тамошній катедрі та консисторії буде сама тільки «фамелія» галапасів, аж тоді звисний дар «любви» до руского чи «русского» (?) народа буде презентувати ся, як належить.

— Отворенє вистави дробу, голубів і криликів відбуде ся у Львові на повиставовій площі в суботу дня 17. мая перед полуднем. Вистава заповідася сьвітло, бо «Краєве товариство хову дробу, голубів і криликів у Львові», яке сю виставу устроїло, дало доказ в попередних літах, що таких вистав не маловажить, а старає ся дати повний образ розвою хову домашнього птацтва і криликів в Галичині. Вистава потреває три дні: 17, 18 і 19. мая, а вступ виносить всего 40 сот.

— 1000 К запомоги на гляданє слідів передісторичного чоловіка в Татрах та на тектонічні досліди татранських гранітів — уділило міністерство просьвіти Татранському товариству.

— Пропадають дівчата. У Львові пропала 16-літна brunетка з синіми очима, Розалія Кернер. Родичі, замешкалі при ул. Газовій ч. 4, боять ся, що п-на Рузя упала жертвою торговельників живим товаром.

— Вибори до міської ради у Львові. Після обчислення скрутаційної комісії прийдуть до тісіншого вибору отсі пп.: Др. Ашкенази, Бардаш, Брайтер, Холодецький, Цехульський, Черніцький, Диямант, Дрекслер, Фельдсман, Філіппі, Геріці, Глязер, Гавзер, др. Горшковський, Гудец, Ігнатювич, Ясінський, Крах, Крох, Левницький Кароль, др. Лучкевич, Макович, Макуш, Малецький, Маркевич, Мокшицький, Нагірний, Олі, Осада, др. Озаркевич, Перієр, Півонський, Подвіньський, Плятовський, Преторіус, Прухницький, Рідль, др. Рощковский, др. Рукер, др. Рутковский, Рудзький, Шлейн, Зільберштайн, Склепинський, кс. Стопчинський, Том, Тулле, Унгар, о. Василевський, Вчеляк, Венцель, Віксель, Завацький, Жебровський.

11)

КОРНИЛО УСТИЯНОВИЧ.

КАВКАЗ.

(Розвідка етнографічно-історична).

Та єдність обрядів, обичаїв і забобонів дала — здає ся мені — і повід до видумана казки, що Сванети і Осїти і Картвельці походять від трьох братів *Суон*, *Осс* і *Картл*, хоть тільки Свани належать до племені картвельського, а не Осїти.

Обичай тільки і віра у Сванів та сама, що у Осїтів і они — яко племячко нікому неприступне — заховали декотрі ще старші обряди і повірки як Осїти.

Ротропіус Мела оповідає, що Лопіси (може Страгонові Мошиси) і *Тибарени*, жителі вєж то є нинішні Сванети, сходили ся в означений день на одну гору для ігор і там мушчини і жєни — хто з ким хотів, під голим небом ночували; а празник той відбував ся в честь кавказкої богині *Ляші*.

Понятно, що задля такого обичаю все потомство належало виключно до матери, муж котрої — як захотів добути собі власть вітцівську над дитям, то клав ся в постіль і удавав злоги. Сим обрядом і получав над дитиною вітцівську владу.

Такого обичаю нема вже ані у Сванів, ані у їх північних сусідів в Іроністані. Богиню *Ляші* нагадують сванецькі села: *„Ляшумлі“* і *„Ляшхеті“* ріка *„Ляхва“* і гора *„Ляйла“*. В селах тих до нині нема християнства, а культ богині живе як в Сванеці і в Іроністані, так і на всім Кавказі, коли вже не в обрядах, то в дуже легких обичаях.

Осїти вірили в живнє поза гробом. Они відганяли криком ворожого родови духа, котрий причиняв хорому недугу. Духів тих зовуть на всім Кавказі *«батавєбі»*. Часом підозрівають навіть християнських сьвятих о насланє на когось недуги. Смерть, діло ворожих родови духів. Она є обидою, причиненою духами якогось ворожого роду і та обида звиває о пімсту над родом тим, духів котрого о сю обиду посуджують. Декуди добачували в кімсь опиря і убивали єго. Звідси повстав і обряд стріляня і у даної боротьби на могилі покійника. В честь і в ігрушку душі небіжика відбував ся в Осїтї обряд нічних забав на глум ворожим духам, а сусідні Сванети ставляють на могилі покійника страви і вино.

Опустілий аул то мешканє злих духів і там ніхто не осідає. Переселяючий ся Осет уносить з собою на нову селитьбу часом і гроби предків, а покупаючий справляє поминки за душі опікуючі тої землі. Многі звичаї пригадують стару *Германію*. Так як у Германів Тацита Осети *«atque per annos mutant et superest ager»*. Ще в IV. в. по Хр. находив *Ammianus Marcellinus*,

що в Осетів земля була власністю цілої нації, ба ще й до нині одна тільки з загородою сакля становить невзрушену власність Осетина, а сліди довголітнього скитаючого життя видні й тепер ще на многих звичаїх і постановах.

Ірани, котрих Черкеси *«Кашга»*, Лезгіни *«Оц»*, Татари *«Осс»* кличуть, суть майже так заперті від сьвіта, як ті Сванети, їх полудневі сусіди. А живуть они у жерел слідуєчих рік свого Іроністану від Ельборуса аж поза Кавбек у самім серцю Кавказа: Гівель-дон, Ар-дон, Фіанг-дон і Ламі-дон, а виходи з їх високо положених вертепів позацирали иньші племена Кавказа. От і причина, задля якої они — відшиблені від сьвіта — задержали доселі мову Авести і прастарі на германські, а навіть на скицькі похожі обичаї.

З Геродота знаємо, що Скити називали ріки Донами. Що більше: вигляд лица, обичай, культ ватри а навіть мова європейських Скитів, фрагменти котрої від старогрецьких істориків знаємо, є дуже похожі на осетинські, хоть між Скитами а нинішніми Осїтами лежить 2.000 літ, а може й більше, бо ні Страбо, ні Геродот не величали вже Скитами (сучасних їм) жителів Кавказа.

Скити... але які? На кимерійських показувало би і близьке (з Криму до Кавказа) географічне положенє і важне спостереженє професора Всеволода Мілера: що великан по осетинськи називає ся *«гуміріта»*, а після традиції Осїтів они і походять від *Нартів-Гумірітів*. Жиди Палести-

— **Повінь в Стрийщині.** Від кількох днів ріка Стрий в наслідок дощів виляла коло села Жулина. Кількох хлопців, що пасли худобу поза рікою, переправляли ся через Стрий і потопили ся. Коло міста Стрия стоїть під водою кілька сіл. Через Стриганці ріка зробила собі нове русло і пливе попід саму церкву.

— **В Галичі** мають побудувати касарні для двох компаній піонерів.

— **Еміграція до Бразилії.** Зі Станиславова доносять, що дня 10. с. м. переїхало через Станиславів 240 осіб до Бразилії. Емігранти поїхали через Вороненку до Удіне.

— **Сучасне Геркуланум.** Страх має великі очі, а кореспонденти днівників буйну фантазію. Сі-обі причини склали ся на те, що як в перших днях по катастрофі в Ст. Пієр на острові Мартиніці ціла преса писала про велику гору лави над містом Ст. Пієр, так тепер всі часописи представляють сю катастрофу в іншому світлі. Наслідки вибуху вулкану Мон Пеле є такі самі, як оголосили перші телеграми, але причина катастрофи є інша. Місто Ст. Пієр є дійсно громом виш 25.000 населення, але не заляла його огниста лавя, лише засипав гарячий попел і каміне. Також що-до часу, коли вулкан почав вибухати, нема згоди між телеграфіями. Після донесення одних катастрофа збула ся в ночи на 7. мая, після других досвіта зі сходом сонця, а ще інші телеграми доносять, що вулкан почав вибухати около 8. год. рано. Правдою є, що перед 8. год. рано почало місто горіти і горіло три дні й три ночи, та що аж тоді можна було дістати до него. Цвітуче і найбільше доси місто на острові Мартиніці представляло страшний образ знищення. Нюдин будинок не остав в цілості: одні згоріли, інші завалили ся. На уличах лежать трупи в потрісканих животами, що є ознакою удущення газами. В церквах найдено закованих трунів в такій поставі, як хто молив ся. По домах під звалищами повно спалених, обсмажених або удущених людей. Загалом всі погинули. Годи́нник на ратуші станув о 7. год. 30. мін. В банках найдено понад 2 мільони франків готівкою, вартісні папери і скрипки.

На тих, що остали без даху і волочать ся на острові, складає цілий світ: пануючі, парламенти, міські ради, комітети і т. Міська рада у Відні ухвалила для них 5.000 К. за помочи.

— **Сни.** Богато людей вірять, що сни ворожуть будучність. Дійсно, як в кождім забобоні, так і в тім є чверть зерна правди. Вже в старині вірили, що зроджуючі ся в організмі хвороби об'являють ся часом снами, заки ще на зверх проявляють ся. Про се пише Арістотель, Гіпократ і Галієн. Старинний Грек, Артемідор, оповідає так: «Одному чоловікові снило ся, що має довкола ший тісну стяжку. Небавки дістав ангину». Той сам автор пише: «Якийсь Грек заснув в святині Серапіса і снило ся йому, що пробито его ножем в живот. Небавом заховував на болячку в жолудку». І з пізніших часів маємо багато таких примірів. Одному снило ся, що собака вкусила его в ногу. За два дні дістав у тім самім місці болячку. Інший мав сон, що куля поцілила его в виски. Заховував на невральгію. Ще іншому мушні три рази, ніч по ночі снило ся, що его напали розбійники і ранили в груди. Наляканий тим упором сну

прикликав сей мушніна лікаря. Лікар ствердив у него аневризм аорти. — Одна жінка не могла спати, бо зараз бачила кругом поломін. Лікарі ствердили серцеву хворобу. Рівнож діти, заки захорують, часто сплять дуже неспокійно. — Отсі пророцтва хвороб у снах, пояснюють сучасні учені так: В день чоловік, зайнятий всячиною, не має часу звертати уваги, що ему долягає. В ночи чоловік не відбирає ніяких ввісних вражін, а тільки від власного організму. Через те зосередотчене сонної уваги на своїм тілі, він почуває зроджуючі ся легкі болі, котрі в сонній уяві проявляють ся як сни. Значить, сни не ворожуть хвороб, а тільки часом зраджують існуючу вже в тілі хворобу у зародку. Та се трапляє ся дуже рідко і тільки в дуже перенервованих людей.

— **Незавидна доля.** В Білгороді кружать вісти не воям підхлібні для королівської пари, а причиною їх є гарна Олена, молодша сестра королеви Драги. Як звісно, Драга, жінка короля Александра, є майже в тім самім віці жатя, що его мати Наталія. В останніх часах мали ся приключити в Конаку скандалі, яких ще ніколи не чувано мимо попередних за короля Мілана. Розповідають, що першого дня Великодних свят вечером стрітила Драга свого мужа на любовній розмові і поцілуях з Оленою. Ся стріча розлютила Драгу, она кинула ся з пистуками на свою сестру Олену. Король станув по стороні Олени і почав частувати Драгу пистуками. Сварка і плач заалармували цілий замок, збігло ся багато урядників і служби двірської, так що «королівська» бійка мала кількадесят свідків. В цілім Білгороді нарікають на бабську управу, яка доведе Сербію до анархії. Король не має на стілько сили, щоби оперти ся впливом обох жінок-сестер, він є послухним зрядом раз одної, другий раз другої. Драга вплив меншає, а Білгородці предсказують ей судбу таку, якої довелося зазнати княгині румунській Куза. Взагалі те все, що діє ся в Конаку, пригадує жите на дворі румунського князя Кузи, котре дуже лихо скінчило ся. Міністри не мають відваги сказати королеві правду в очі, щоби визволив ся з під кормиги двох жінок, противно они сами невольничо стають по стороні то до одної то до другої сестри.

— **О обороні нареченого.** Графиня Фігельмон внесла карне донесення на графа Івана д'Ультремон, маршалка двору і особистого приятеля бельгійського короля, обжаловуючи его, що він замкнув насильно в домі божевільних, цілком здорового на умі єї нареченого, який є членом родини графів д'Ультремон. Графиню будуть заступати адвокати-соціалісти Роайє і провідир соціалістичних робітників Вандорвельде. Процес буде мати проте і політичну закрутку.

— **Старинну лодку** відгребали робітники в копальні торфу в графстві Майо, в Ірландії. Лодка довга на 46 стій і заховала ся цілком добре в скаменілім стані. Учені здогадують ся, що походить она з перед 2.000 літ. Знаходку перенесе ся до музею в Дублін.

— **Конкурси.** Громадська зверхність в Краківці, яворівського повіта, розписує конкурс на посаду лікаря з річною платнею 600 К (!). Подання можна вносити до 20. мая. — Бурмістр міста Заліщик оголошує конкурс на посаду громадського секре-

таря з платнею 1.400 К річно. Подання до дня 25. мая.

— **На фонд академічної молодіжні** прислав на руки нашої редакції Вп. Іван Задорожний, дяк з Острова коло Тернополя, 20 К, яко чистий дохід з театрального представлення устроеного на ту ціль в Буцнівці, членами Читальні з Острова а заходами п. Задорожного. — Від 1. цвітня прислано на наші руки разом 65 К, а сю квоту ми передали нині комітету в «Дністрі» на вкладк. книжочку ч. 1800.

— **Дрібні вісти.** У Відні помер позавчера Григорій Купчанко, буковинський уроженець, голошний русофіль, публіцист, редактор в останнім часі «Просвіщенія», замешкалий здавна у Відні. Жив 53 літ. — В Новім Йорку приготувляють наукову подорож на острів Мартиніку. — На стації Серада коло Пітсбурга експлодували вагони з нафтою, причім згинуло 200 осіб, а звиш 150 осіб є ранених. — Депутация зворотничих з львівської дирекції залізниць була вчора у Відні на авдієнції у міністра залізниць, міністра для Галичини і міністерияльного шефа Князьолуцького. Депутация жадала стабілізації зворотничих.

— **Відповіді Редакції.** Впр. о. Ом. В. в Хм. Образу «Галіки» не вислав артист-маляр, але Комітет дяківської лотерії, до якого радимо звернути ся о поясненя.

— **Вісти з перемиської епархії.** Кривошанські відзнаки дістали оо. Іван Пастернак, парох в Тиліаві і Петро Сандович, парох в Врунарах. — За-відательство в Нижанконичах дістав о. Теодор Дяків. — Сотрудництво в Бориславі дістав о. Іван Ганасевич. — Канонічну інституцію на Долини дістав о. Александер Дуркот. Відпустку для поратования здоров'я дістали оо.: Сев. Метеля на 3 неділі, Ромуальд Куростенський на 4 неділі, Лев Волянський на 6 неділі, Людвик Заградник на 2 місяці. — Правительство продовжило дотацию з релігійного фонду на дальший рік для сотрудників в Топільниці і Корманичах і дозволило на таку саму дотацию для сотрудника, який має надати ся парохами в Завадці, височанського повіту.

Наука, штука, література.

В «Літературно-науковій Бібліотеці» накладом «Руско-укр. видавничої Спільни» вийшли отсі брошури:

Ч. 27. *Михайло Драгоманів: Два учителі.* Спомини. У Львові 1902. З друкарні Наукового Тов. ім Шевченка під зрядом К. Беднарського. Стор. 79, 16°. Ціна 40 сот.

Ч. 28. *Еміль Золя: Повінь.* Оповіданє. Переклад Івана Франка. У Львові 1902. Стор. 61, 16°. Ціна 30 сот.

Ч. 29. *С. Томашівський: Київська Козаччина 1855 р.* У Львові, 1902. Стор. 20, 16°. Ціна 20 с.

Тов. «Сокіл» у Львові видало *Марш Соколів* на фортеп'яні композиції *Я. Ярославенка*, а дохід призначило на прапор товариства. Ціна випуска виносить 50 сот., а набувати его можна в Ставропільській книгарні у Львові.

Композиція визначає ся гарною мелодійністю і бравурою тож можна надіятися, що

ни називали напавших на Малу Азію кимерійських Скитів Gómer, а Вавилонці та Ассур називали їх Gimirri. Що назва Гімири або Кімери є так само як і пізніші «Аллани» одного і того самого народу, дає догадуватися і Страбо, котрий перед п'ятьмаїцятьсот літами обійшов був наоколо Чорне море і називав гори Босфора кимерійського горами *Азів*. Взявши під розвагу, що і Візантійці і наш Нестор називають один з *підкавказьких* народів *Яссами*, а Ясси є так само новіша форма слова «Ази» як наше: «я» старорусского «аз» і «ястриб» старорусского «астриб», то і прийдем до переконання, що Кімерійці були іменно тими Яссами, Оссами або Іранами, рештки котрих сидять нині в найвищих вертепах середнього Кавказу.

Припустивши раз те і одержавши певність, що Скити ті були походження арійського — бо на те і мова, вигляд, обичай і віра Осітів показує — порозуміємо, длячого Неври утікли перед зм'янами, то є Астиягами (дракопідами) іменно сюди до своїх соплеменників Кімерів. Ми догадаємо ся і причини нападів тих Скитів на Мидію і війни походу на них Куруша. Ми і не здивуємось, вкінці, що декотрі історики як: Le Normant кладуть війну Куруша на Кавказку ріку — котра в старину, по імені великого Перза «Куруш» а нині «Кура» називає ся і побачимо в Геродотовій Томірісі не царицю якихсь там Масагетів над Яксартом, тільки царицю кавказьких Скитів за Араксом Тамару. Ми зро-зуміємо ще й те, длячого Дарейос так бажав

тих Скитів покорити, що видаючи неприступні гори, на котрих і за котрими они сиділи, аж далеким облазом поза Чорне море ходив на тих ворогів своїх силою цілої великої перзидської держави. Страшний то був Перзам народ. Пророк Езекий називав его «Гог» а перзке «Ког», а осетинське Гох, гох=hoch т. є гора. І якжеж не має нас кортіти пристати на здогад одного російського історика, що Кавказ дістав свою назву Гох-Аз, то є: гора Азів, від Яссів або Осітів, що перед трема тисячами літ замешкували его плодівите північне підгір'є, а може і полудневину Кавказу.

Однак здає ся, що вони ту вже застали якісь інші племена, що жили по видовбаних в скалах печерах, яких так много на Кавказі. Традиція грузинська повідає, що троглодитами тими були огні-хвальні Гебри!!! а переважаючи, майже, у всіх народах Кавказу типи жидівські, многі традиції і обряди, рештки племен жидівських в Дагестані, ба і ціла провінція «Гурія», котрої народонаселення є удокументовано жидівським, вконець і те найулюбленіше, а поза Кавказом нікуди більше, як тільки в книгах «Родств», «Рут», «Царів» і «Параліпоменон» нахочає ся імя жіноче «Тамара» велить догадувати ся, що жиди, котрих колись були недалеко з відси вижнини Арааракі, розсели ся були ще в передісторичних часах над Курою і на підгір'ю Кавказу*).

*) Тифліський учений Pfaff догадує ся по

Ази ті були народом сильним і небезпечним. Те видно з нотатки Arrian-a — на яку покликають ся історики Кавказа — в якій повідає, що вони поставили 60.000 піхотинців, а 20.000 конних. Візантійські царі посилали к ним послів з просьбами о дружбу і поміч. Але з великим передвиженням народів почала сила Осітів — котрих тоді Алланами звали — маліти. Вехендур-Болгари, Гунни, Хазари нищили їх на північній підгір'ю Кавказу. Прийшли Монголи і ослабили їх до решти. А все такої ще і в XIV століт'ю були они грізними для Грузії, і витязь осітський — прославлений піснями Ošge bogatar, розбивав щасливо війська Грузів.

Але по смерті его повстали між Осітами міжусобиці, з котрих скористали Черкеси, Кабардинці і виперли їх з верховини чорних гір в підсвітні півонини і скали головного хребта Кавказу, де їх здештував голод. І від того часу перестали бути народом, а тільки розбійничими нападами давали від часу до часу Грузинам о собі знати.

(Дальше буде).

казках і піснях осітських — які о боях Партів з племенами «Дзау» і «Сай» повідають — що Осіти походять від Наврів з Мидії, котрі прийшли на Кавказ і промішали ся тут з автохтонами семітського племені.

наклад скоро розмине ся, а молодий автор, захоочений повожденем, збогатить нашу музику ще неодною удачною композицією.

Телеграми.

Відень, 14. мая. Галицький сойм має зібратися дня 16. або 17. червня на сесию, яка потреба імовірно до 10. липня. В оєни збере ся сойм на 2-тижневу сесию в вересни перед скликанем державної ради.

Будапешт, 14. мая. В угорськїм соймі послї з партії незалежних виступили знов з нагальними промовами в справі рівноярности Угорщини. Підносили заміти, що в дружинї архика. Франца Фердинанда буде находитись аж трєх австрійських, а один угорський кавалер, та закидували угорським делеґатам і спільним міністрам, що на засіданях угорської делеґації говорять по німецьки.

Відень, 14. мая. Вчєра вєчером відбули ся два віча, на яких зарєтєстєвано проти нових жадањє міністра війни кредиту на гармати.

Бєрлин, 14. мая. До Tagblatt-у доносять з Петєрбурґа, що державна рада ухвалила знесењє обовязку поруки сїльських громад за податки та відписанє мужикам в цїлій Росії 120 мільїонів рублїв податків з причини їх тяжкого положєня.

Відень, 14. мая. Agence National доносить, що в Полтаві сими днями страчено 2 студентів, бо їх уважано винувниками послїдних мужицких розрухів. Богато вивших остає в вязницї задля сїдства. Страчені студенти мали бути авторами фальшивого царського указу, який мужикам віддав збіжє і поле двірських обшарів.

Петєрбург, 14. мая. Шеф прасового заряду кн. Шаховской іменованний членом ради міністерства внутрішних справ. Полтавський губернатор Бєлєґард перенєсений до міністерства внутрішних справ, а на вго місце прийшов губернатор в Гроднї кн. Урусєв. Харківський губернатор кн. Оболенський одержав за «знамениті заслуги» при здавленю мужицких розрухів, орден св. Володимира II клася.

Париж, 14. мая. Міністер заґраничних справ Дєлькас повідомив членів кабінету про вискази

співчутя, надходячі з цїлого свїта з причини катастрофи на Ст. Мартєн. Італійський король Віктор Імануїл жертвував на сю цїль 25.000 фр., вєшинґтонський парламент ухвалив чвєрть мільїона долєрїв, Відєнь 5.000 корєв і др.

Льєндєн, 14. мая. Бюро Райтера доносить, що генєрали: Вєлєрс, Людвик Бєтє і иньші бурскі вєжди прибули до Гаррієміту на мирові наради в Англичанами.

Пєкін, 14. мая. Вєрохоєня в полуднєвїм Пєчїлї вжє майжє придавлена. Волочать ся ще малі віддїли вєрохоєнників.

ДЯКА

обзнакомленого з ритуальним Ірмологієном потреба в Хмєлєсках, п. Скалат. Близших інформацій удїляє місцевий парох. 8(1—3).

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечєнь

Львів, ринок ч. 10. (дїм «Просвїти»).

є єдиноким руським Товариством асекураційним.

Фонди «Дністра» з дням 31. грудня 1901.

Фонд резервовий	386 402	кор. 83 сот.	
Резерва премїї	205 227	—	разом
Резерва спеціальна	6 000	—	645 333 кор. 59 сот.
Фонд ємеритальний	47 753	76	—

«Дністер» обезпечєє будинки як також збіжє і пашу против шкід огневих. Вєїтри ВП. Ординарияти припоручили «Дністер» Вєч. Духовєнству і вєїм вірним.

Оплата премїї в «Дністрі» є уміркована, а чистий зиск — надвижку з оплат — роздїляє

«Дністер» межє своїх членів якє звєрєтє. В р. 1900. і 1901. вєносить звєрєт 8%. Шкоди виплачує «Дністер» дуже скоро, а оцінку шкідє переводить разом з делеґатом і 2 членами місцевими. До 31. грудня 1901. виплатив «Дністер» 5.075 відшкодовань в сумі 2,656.787 кор.

Члєни «Дністра» можуть без перешкоди зятягати позички в Банку красвїм і касах оцадноєти, бо каси ті приймають полієи «Дністра» при позичках гіпотєчних.

На житє можна обезпечати через «Дністер» — капітали на дожитє, посмертні капітали, посаги, рєнти і т. д. — краківським Товаристві, а з провїзїї від тих обезпечєнь відступєє «Дністер» частє на рускі добродїїні цїли.

Аґєнції передає «Дністер» радо сєлянам, господарям, особливо де нема «Дністра». Аґєнти зарєбили 349.486 кор. провїзїї.

Сєлянє! убїґайте ся тільки о аґєнції «Дністра».

COLOSSEUM Ernesta Thorna

у Львові, в пасажи «ГЕРМАНА» ул. Сонїшна.
Найславнїйша проґрама!
від 1. до 15. мая 1902.

При співчастї військової музики 30. п. п.

1) Гостинний виступ найзнаменитшого італійського трансформатора драматичного артиста **Ugo Biondi** в творах: «Скандал в рєставрації», комедия в 1 дїї, «Echo de Piegrotta», комічн. неаполїт. сьїп, «Страшна ніч», драма в 1 дїї. Імітації композиторів. Вєї ролї представить самий Уґє Бїєнді. 2) Сензаційна новїсть: Фоно-Кїнема-Театр: Виступ славних амер. артистів і артисток **Alec Hurley** і хор, **Miss Westa Tilley**, **The American Comedy Four**, **Miss Westa Victoria**. 3) **Griffith Reade Trio**, містичні комєдианти. 4) **6 сестєр Harrison**, з цвїтового корєса. 5) **Trio Decaruso**, ексєнтричнї волоцюґи. 6) **The Marinoss**, воздушний акт. 7) **Chevalier T. H. Crowther**, феноменальний артист універсальний.

Що дня о 8. год. вєчером велике представлєнє. В недїлю і сьвєтє два представлєня. Що пятницї **High-Life** представлєнє. Бїлєти вчаснїйше можна замєвлати і набути в конторі Пльєна при ул. Карєля Людвика ч. 9. у Львові.

Рєзклад поїздів зєлїзничих обовязуючий від 1-го мая 1902.

(Приїзд і відїзд поданий нїєсля часу сєредно-європейського).

Поїзд			Поїзд		
посл. особ.	приходить о годинї	до Львова	посл. особ.	відходить о годинї	зі Львова
1.35	6:10	з Кракова, Бєрлина, Варшави, Відня	2.55	6:25	до Сучави, Жидєчєва, Кєрєсємєзє, Потутєр
	6:20	з Чернівців (Ішкан, Галац), Чорткова		6:30	до Підволочиск (Кїїва) Бродів на дв. головний
	6:50	з Брухєвич, щєд. від 15. мая до 14. вер. вк.		6:43	до Підзамчє
	7:45	з Яноєва		6:55	до Лавєчного (Пєшту) Бєрєслава, Дрогобича
	7:40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамчє		8:30	до Кракова (Відня, Праґи), Бєрлина
	8:00	на дв. головний		2.55	до Лавєчного, Хирєва, Кєлуша
	8:10	з Лавєчного (Пєшту), Кєлуша, Хирєва		9:00	до Яноєва
	8:15	з Сокаля, Гєвї руської		9:15	до Бєзєця, Сокаля, Любєчєва
	8:50	з Кракова, Відня, Праґи, Бєрлина		9:50	до Чернівців, Потутєр
	10:25	з Рїшєва, Любєчєва		10:30	до Тернопєля, Потутєр, дв. Пїда.
	11:55	з Стєнєславєва (Кєрєсємєзє, Потутєр)		10:40	до Яноєва від 1. мая до 15. верєснє в недїлю і сьвєтє
	1:10	з Лавєчного, Кєлуша, Хирєва, Бєрєслава		1:25	до Брухєвич від 15. мая до 14. верєснє в недїлю і сьвєтє
	1:23	з Яноєва		2:15	до Стєрїя, Скольєго від 1. мая до 30. вер.
2.20		з Підволочиск, Кєпчичини на дв. Пїда.		3:05	до Яноєва щєдєнно від 1. мая до 30. вер.
2.35		на дв. голов.		3:15	до Брухєвич щєд. від 1. мая до 15. вер.
	3:14	з Брухєвич (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)		3:26	до Рїшєва, Хирєва, Любєчєва
	4:40	з Самбєра, Стєрїя, Скольєго (1/5 - 30.9)		3:30	
	5:11	з Підволочиск (Кїїва), Бродів на дв. Від.			
	5:35	на дв. голов.			
1.45	5:40	з Чернівців, Ішкан			
	5:50	з Кракова			
Нїч			Нїч		
	6:00	з Сокаля, Бєзєця і Любєчєва	12.45	6:10	до Стєнєславєва, Жидєчєва
	8:04	з Брухєвич (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)		6:20	до Кракова (Відня, Бєрлина, Варшави)
	9:12	з Брухєвич (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)		6:30	до Яноєва від 1. мая до 15. вер. будні днї
12.15	9:20	з Чернівців, Букєрєшту		6:35	а від 16. вер. до 30. цвїт. 1903. щєдєнно
	9:25	з Яноєва (від 1. мая до 30. вер. в нед. і сьв.)		7:10	до Лавєчного (Пєшту), Кєлуша, Хирєва
	9:50	з Кракова, Відня, Бєрлина, Яєсла, Розєдавєва		8:16	до Сокаля і Гєвї руської
8.40	10:03	з Яноєва (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)		8:25	до Брухєвич (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)
2.31	10:02	з Підволочиск (Кїїва) Бродів на дв. Пїда.		9:00	до Черємїшєля
	10:20	на дв. голов.		9:20	до Підволочиск, Бродів гол. двєрєць
	10:50	з Лавєчного (Пєшту) Хирєва, Кєлуша		9:20	до Яноєва від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.
	3:14	з Тернопєля, Грїмєловєва на дв. Підзамчє		10:05	до Ішкан, Чорткова
	3:35	на двєрєць головний		10:30	до Кракова, Відня, Варшави, Праґи
				11:00	до Підволочиск, Бродів дв. головний
				11:10	до Яноєва від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.
				11:32	до Кракова, Відня, Праґи, Самбєра
				4:15	до Брухєвич від 15. мая до 14. вер. щєд.
				5:50	

ЗАМІТКА: Пєра нїчна чїсєлїть ся від 6 години вєчером до 5 години 59 мїнут рєно.

Час сєредно європейський рїзнїть ся від часу львівського о 36 мїнут. а іменю 12 год. часу сєредно-європейського — 12 год. 36 мїн. часу львівського. — Бюро інформаційнє ц. к. зєлїзницї державних (ул. Красєцьких ч. 5.) удїляє пояснєнь в справах зєлїзничих, продєє бїлєти всьєкого рєдє і рєзкладї їздї.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гїпотєчний

Віддїл депозитовий

приймає вкєлади і виплачує завдатки на рахунок бїжучий, приймає до перєховєня папєри вартїстні і давє на них завдатки.

Крім того впрєводжєно подїбно як в інєтїтуцій заґраничних т. зв.

Дєпозити сховковї (Safe Deposits)

За оплатєю 25 до 35 кл. а. в рїчно, дєпозитар дїстає в ставєвій касї пєндїрїй сховєк до виключєного ужитку і від власним ключєм, де бєзпєчно і дискрєтно перєховувати можє свєє майно або важкі докумєнти.

Під тим вєзглєдом порєбїв Банк гїпотєчний як найдогїднїй зарєдженє. Приписи дєтєчно того рєдє дєпозитів одєржати можна бєзплатно у віддїлї дєпозитовим.